

- Mei*
- 1 te Rotterdam, Ned. Ver. Psychiat. en Neurol. (sectie Kinderneurologie).
- 5 „ Amsterdam, Ned. Ver. v. Artsen v. Revalidatie en Phys. Geneesk.
- 5 „ Leiden, Ned. Ver. voor Obstetrie en Gynaecologie.
- 6 „ Amsterdam, Amsterd. Neurologenver.
- 7-8 „ Nijmegen, Congres Juridische problemen in en rond het ziekenhuis, bl. 524.
- 7-8 „ Amsterdam, Ned. Keel-neus-oorheelk. Ver.
- 7 Ned. Ver. Electro-Encephalografie en klin. Neurophysiologie.
- 8 „ Scheveningen, Ned. Ver. v. Dermatologen.
- 8 „ Enschede, Ned. Ver. Beademingscentra.
- 8 „ Utrecht, Ver. Ned. Maag-darmartsen.
- 11 „ Amsterdam, Amsterd. Geneesk. Genootschap.
- 12-15 „ Amsterdam, Internationaal Symposium „RNA Viruses and Host Genome in Oncogenesis”.
- 13 „ Rotterdam, Klinisch Genootsch. Rotterdam.
- 13-14 „ Eindhoven, Congres Jeugd, Drugs en Medicus, bl. 524.
- 15 „ Amsterdam, Benelux-Vereniging voor Flebologie, bl. 487.
- 15 „ Nijmegen, Int. College of Surgeons. Symposium: Vagotomie of resectie bij het ulcuslijden, bl. 524.
- 15 „ Nijmegen, Ned. Ver. Thoraxchirurgie.
- 15 „ Eindhoven, Ned. Ver. Psychiat. en Neurol. (afd. neurologie).
- 17-21 „ Amsterdam, 4e Int. Congres van Mondchirurgen, bl. 76 (1970).
- 22 „ Amsterdam, Ned. Ver. voor Heelk.
- 22 „ Amsterdam, Ver. Ned. Tijdschr. v. Geneesk.
- 22 „ Groningen, Ned. Internisten Ver.
- 22 Ned. Ver. Psychiat. en Neurol. en Ned. Ver. Psychiaters in Dienstverband.

Juni

- 3 te Amsterdam, Amsterd. Neurologenver.
- 12 „ Groningen, Ned. Orthopaed. Ver.
- 14-18 „ Amsterdam, 2e congres European Association of Radiology, bl. 172, 487.

Augustus

- 22-27 te Amsterdam, 6e Int. congres v. Psychodrama en Sociodrama, bl. 173.

September

- 4 te Utrecht, Ver. Ned. Maag-darmartsen.
- 6-21 „ Rijswijk, Workshop and Symposium Transplantation Genetics of Primates, bl. 297.
- 7-8 „ Amsterdam, 4e Europese Symposium over Epilepsie, bl. 388.
- 11 Ned. Ver. voor Heelk.
- *24 „ Utrecht, Ned. Ver. Gerontologie; Congres: Leefbare ouderdom.
- 30 (en 1 okt.) te Amsterdam, Interdisciplinair Genootschap voor biologische Psychiatrie.

Oktober

- 9 te Amsterdam, Ned. Ver. voor Obstetrie en Gynaecologie.
- 16 „ Groningen, Ned. Ver. Psychiat. en Neurol. (afd. neurologie).
- 16 „ Utrecht, Ned. Ver. Radiologie.
- 21-23 „ Oosterbeek, Geneesk. Ver. Bevordering Ziekenhuiswezen.

- 23 te Leiden, Ned. Ver. v. Dermatologen.
- 23 „ Leiden, Ver. Ned. Maag-darmartsen, te zamen met Vlaamse Ver. Gastro-enterologen.
- 30 „ Maastricht, Ned. Ver. voor plast. en reconstructieve Chir.

November

- 3-6 te Amsterdam, Ned. Ver. Psychiat. en Neurol.
- 6 „ Utrecht, Ver. Ned. Maag-darmartsen.
- 13 „ Amsterdam, 23e Congres Ned. Ver. tot Bevordering der Chirurgische Wetenschappen.
- 13 „ Utrecht, Ned. Ver. Hematologie.
- 20 „ Leiden, Oncologiebijeenkomst, bl. 212.
- 20 „ Utrecht, Ned. Ver. Electro-Encephalografie en Klin. Neurophysiologie.
- 27 „ Amsterdam, Symposium on subarachnoid hemorrhage, bl. 488.

December

- 11 Ned. Ver. voor Heelk.
- 11 te Utrecht, Ned. Ver. Radiologie.

1972*April*

- 11-14 te Amsterdam, VIIe Congres van de Eur. Soc. for experimental Surgery.

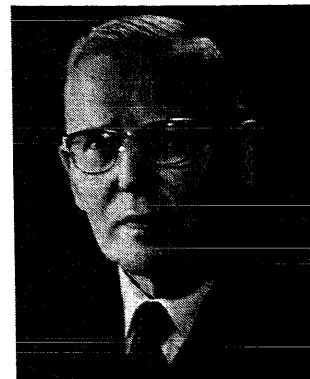
*Eerste vermelding in deze agenda

REDACTIE

PERSONALIA

In memoriam Prof. Dr. S. van Creveld. — Professor VAN CREVELD is 10 maart jl. zeer onverwacht, op de leeftijd van 76 jaar, van ons heengegaan. Men zal deze altijd opgewekte en vriendelijke man, die na zijn emeritaat in 1964 nog met zo veel energie in de Buitenkliniek voor kinderen in Oud Bussum en vooral in de Haemofliekliniek aan het werk was gebleven, in brede kring missen. De eenvoudige charme van zijn persoonlijkheid immers maakte hem bemind bij de velen die met hem in aanraking kwamen, zowel in binnen- als buitenland. En hij kwam met veel mensen in aanraking! Extrovert als hij was, stond hij voor contacten met velerlei mensen open en hij genoot daar zelf bijzonder van.

Zijn onbegrensde werklust, gecombineerd met een grote begaafdheid, inspireerde vele anderen om met hem aan oplossingen voor problemen te werken. Dit was, geloof ik, een van zijn grote geheimen: zeer velen die onder andere, minder gunstige omstandigheden, niet bereid zouden zijn geweest zich voor een bepaald project in te spannen, deden dit wel onder VAN CREVELD'S leiding en compenseerden daarmee diens onvermijdelijke tekortkomingen, bijvoorbeeld zijn inzicht in zuiver zakelijke aspecten. Hoewel hij de laatste

jaren wel wat ouder was geworden, bleef hij er toch veel jonger uitzien dan voor zijn werkelijke leeftijd. Aan het belangrijkste onderdeel van zijn levenswerk, het voorkómen van verbloeding en van invaliditeit bij lijders aan hemofilie, kon hij in de Haemofiliekliniek blijven werken; hij kon resultaten blijven publiceren dank zij de voortgang in onderzoek en behandeling met preparaten die door en in samenwerking met Dr. KRIJNEN van het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst van het Nederlandsche Rode Kruis aldaar waren vervaardigd. Zo kon hij nog onlangs rapporteren dat 32 kiezen, waaronder enige verstandskiezen, zonder noemenswaardige bloeding bij lijders aan hemofilie waren geëxtraheerd.

Het is bijna een onmogelijkheid om een enigszins volledig overzicht te geven van het zeer vele dat deze actieve en beweeglijke man, die een fenomenaal geheugen had, heeft gedaan.

21 augustus 1894 werd hij te Amsterdam geboren. Als student al was hij gedurende een jaar assistent bij de fysiologische chemie bij Dr. (later Prof.) B. C. P. JANSSEN. 27 november 1918 werd hij tot arts bevorderd. Over het waarnemen van een huisartsenpraktijk in Wijhe sprak hij nog graag. Na enige maanden in ziekenhuizen in Birmingham (Eng.) en bij Prof. SALTET op het Laboratorium voor de Gezondheidsleer te hebben gewerkt, was hij van 1919 tot 1923 assistent bij Prof. HAMBURGER op het Fysiologische Laboratorium in Groningen.

Daar heeft hij zijn vrouw leren kennen, die hem sindsdien op een buitengewone wijze terzijde heeft gestaan en het hem mogelijk heeft gemaakt zich geheel aan zijn werk te wijden en toch een goed tehuis te hebben. Te zamen met zijn echtgenote heeft hij, volgens een recept dat Prof. HAMBURGER uit Toronto had meegebracht, het eerst hier te lande insuline bereid. Hij promoveerde in 1922 op een experimenteel-kritisch onderzoek over de oedeemtheorie van EPINGER. In 1923 kwam hij naar Amsterdam terug om assistent bij Prof. SNAPPER te worden, maar in 1925 werkte hij gedurende 6 maanden bij één van de grootste meesters der toenmalige kindergeneeskunde, Prof. FINKELSTEIN in Berlijn. De vriendschap met FINKELSTEIN is blijven bestaan, ook nadat deze zich wegens het aan de macht komen van HITLER in Duitsland in ballingschap moest begeven en uitweek naar Chili.

VAN CREVELD was van 1924-1926 assistent aan de Kinderkliniek bij Prof. DE BRUIN, vestigde zich in 1926 als kinderarts te Amsterdam, maar bleef aan de kliniek van Prof. SNAPPER verbonden als hoofd van de zuigelingen-afdeling in Paviljoen I in het Wilhelmina Gasthuis; tevens leidde hij een Consultatiebureau voor zuigelingen van de G.G. & G.D. Hij begon een reeks onderzoeken over de koolhydraatstofwisseling en in 1928 beschreef hij als eerste de glycogeenstapelingsziekte. Hij nam de frequent voorkomende lage bloed-suikergehalten bij pasgeborenen waar en bestudeerde vroeggeborenen.

In 1938 werd hij benoemd tot hoogleraar in de

Kindergeneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam, maar moest zijn werkzaamheden op last van de bezetter in 1941 opgeven.

In 1931 beschreef hij pancreatogene vetontlasting bij kinderen, de latere pancreasfibrose, maar toen nog als „klinisch niet belangrijk” beschouwd. Vanaf 1934 heeft hij over hemorragische diathesen bij kinderen gepubliceerd. In 1935 beschreef hij, samen met BENDIEN, het stollingsglobuline, de latere hemofiliefactor, en in 1940 te zamen met ELLIS uit Edinburgh een syndroom van congenitale afwijkingen met polydactylie en ectodermale dysplasie, dat sindsdien het syndroom van Ellis-Van Creveld heet.

Tijdens de bezettingstijd werd hij, in 1941, door de bezetters van zijn functie ontheven; aan de gang naar het concentratiekamp zijn hij en zijn vrouw gelukkig ontkomen. Men kan het haast niet geloven dat hij als jood de moed heeft gehad naar de kampen in Vught en Westerbork te gaan om te trachten iets voor de joodse kinderen te bereiken. Het was vergeefs, maar bijzonder moedig. Tijdens de oorlogsjaren heeft hij nog tijdelijk in het Portugees-Israëlitisch Ziekenhuis samen met Dr. GRÜNBAUM over cystinurie gewerkt en daarna heeft hij gastvrijheid gevonden in het kindersanatorium Hoog-Blaricum, dat onder leiding van Dr. HUËT stond.

Enige weken na de bevrijding was hij weer in zijn oude functie hersteld en is hij met grote energie weer aan het werk gegaan. Vooral de studie van de hemofilie en andere hemorragische diathesen werd voortgezet. Talrijke publikaties (in totaal ongeveer 500!) waren er het gevolg van. Ook de glycogeenziekte bleef hij verder bestuderen, in de latere jaren samen met medewerkers van Prof. SLATER en met Prof. HERS uit Leuven, maar men kan rustig stellen dat vrijwel alle nieuwe facetten van de kindergeneeskunde hem boeiden.

Zijn onuitputtelijke energie was wel eens vermoeiend voor zijn medewerkers, maar zijn enthousiasme bleef hen inspireren. De noodzaak van postgraduate onderwijs zag hij in en in 1948 organiseerde hij een herhalingscursus kindergeneeskunde, die sindsdien elk jaar heeft plaatsgevonden. Professor PRAKKEN merkte eens op: „Velen vinden dat het moet gebeuren, maar zien tegen het extra werk op; VAN CREVELD dóet het eenvoudig.”

In 1950 kwam de Noordhollandse Buitenkliniek voor kinderen „Oud Bussum” te Huizen (N.H.) tot stand, waar een vijftigtal kinderen een korter of langer durende reconvalescentieperiode konden doormaken, in de laatste jaren ook kinderen uit Vietnam en Biafra, en in 1964 kon de eerste Haemofiliekliniek ter wereld door H.M. de Koningin worden geopend.

In 1955 werd hij benoemd tot Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw; in 1961 ontving hij de Reynier de Graaf Medaille van het Genootschap voor Natuur-, Genees- en Heelkunde te Amsterdam.

Hij heeft veel gereisd en werd in vele landen gevraagd om colleges en voordrachten te houden. In de gehele wereld van kinderartsen en hematologen was

hij bekend en geliefd. Hij was Erelid van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde en van de Nederlandse Vereniging voor Haematologie. Ook was hij erelid van de American Pediatric Society en van Canadese, Finse, Chileense en Portugese Verenigingen voor Kindergeneeskunde, en voorts van de Italiaanse en Peruviaanse Vereniging voor Hematologie. Van de American Academy of Pediatrics was hij honorary fellow.

De slag is inderdaad zeer onverwacht gekomen; hij maakte juist plannen om een congres in Teheran bij te wonen en colleges in Israël te geven.

Het is moeilijk om te beseffen dat we hem nu definitief zullen moeten missen. Men had hem zo graag nog enige goede jaren gegund. Anderzijds mag men dankbaar zijn voor het feit dat hem een langdurig ziekbed of invaliditeit bespaard is gebleven: het zou hem ongetwijfeld heel zwaar zijn gevallen niet meer te kunnen werken. Vooral dankbaar mogen we hem zelf echter zijn voor het zeer vele wat hij in zijn leven gedaan en tot stand gebracht heeft, en dit alles vanuit zijn goedgehartige natuur die richting aan zijn enorme energie en kennis gaf.

Ik wil eindigen met een uitspraak van Dr. PATRICK MALONEY, een van de eerste Canadese kinderartsen die na de oorlog ons land bezocht en die later President van de Canadian Paediatric Society was, een uitspraak

gedaan in 1964: He will forever live in the „Annals of Paediatrics”.

Amsterdam, maart 1971

J. I. DE BRUIJNE

Onderscheiden. — Benoemd tot ridder in de orde van de Italiaanse Republiek E. G. GROENEVELD, neuroloog, te Amsterdam.

Benoemd. — Te Amsterdam (U.v.A.) tot lector in de klinische neurobiochemie Dr. H. J. VAN DER HELM; te Nijmegen tot lector in de pathologische anatomie, in het bijzonder de submicroscopische aspecten Dr. U. J. G. M. VAN HAELST en tot buitengewoon lector in de geschiedenis der geneeskunde Dr. D. DE MOULIN.

Overleden. — Te Amsterdam Prof. Dr. S. VAN CREVELD, oud-hoogleraar in de kindergeneeskunde, op de leeftijd van 76 jaar (10 maart 1971). Te 's-Gravenhage JAN KOOMEN, arts, op de leeftijd van 62 jaar (13 maart 1971).

Promoties. — BEVORDERD TOT DOCTOR IN DE GENEESKUNDE: Te Groningen A. H. LELY op proefschrift *Digitalis-intoxicatie, waarnemingen betreffende een massale digitoxine-intoxicatie te Veenendaal.*

Bevorderd tot arts. — Te Amsterdam (V.U.) C. JONKER, J. DE NIE en mev. J. M. WESTHUIS-HOOGENDAM; te Leiden L. KLAASSEN, G. A. VAN DER KLEIJ en J. TOORMAN.

REDACTIE

EPIDEMIOLOGISCHE MEDEDELINGEN

TABELLEN BESMETTELIJKE ZIEKTEN

7E WEEK. AANTAL AANGEGEVEN GEVALLEN VAN BESMETTELIJKE ZIEKTEN OVER DE WEEK VAN 14 T.M. 20 FEBRUARI 1971

Provincies en grootste gemeenten	Ornithosis	Febbris typhoidea	Paratyfus B	Andere salmonellosen	Brucellose Bang	Andere brucellosen	Dysenteria bacillaris	Dysenteria amoebica	Roodvonk	Rubella	Difterie	Meningitis cerebrospinalis epidemica	Poliomyelitis anterior acuta	Enecephalitis lethargica	Rabies	Ziekte van Weil	Andere leptospirosen	Tetanus	Malaria	Hepatitis infectiosa	Serumhepatitis	
Groningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—
Friesland	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drenthe	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overijssel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Gelderland	—	—	—	9	—	—	13	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Utrecht	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Noord-Holland	1	—	—	6	—	—	3	—	25	18	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Amsterdam	1	—	—	2	—	—	3	—	20	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Zuid-Holland	—	—	—	16	—	—	—	—	26	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
's-Gravenhage	—	—	—	—	—	—	—	—	11	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Rotterdam	—	—	—	3	—	—	—	—	12	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Zeeland	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noord-Brabant	—	—	—	2	—	—	—	—	2	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Limburg	—	—	—	8	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Totaal van het Rijk	1	—	—	47	—	—	16	—	57	70	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92
Totaal vorige week	—	—	—	60	—	—	—	—	44	57	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87
Totaal 7e week 1970	—	—	1	40	—	—	4	—	62	32	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52
Totaal t.m. 7e week 1970	7	3	5	286	—	—	18	1	384	158	—	38	—	—	—	—	—	—	1	2	—	486
Totaal t.m. 7e week 1971	2	3	1	426	—	—	31	2	330	261	—	39	—	—	—	—	—	—	1	2	—	658